

تشکل‌های صنفی بذر

مطالعه موردی ایران و جهان

صمد مبصر
عضو هیأت علمی

گسترش خصوصی‌سازی در تمامی مراحل تولید بذر (تحقیق، تولید، تکثیر، فرآوری و عرضه)، سرآمد تمام تمهیدات علمی، فنی و اقتصادی است که در جهت توسعه تولید بذر (بذر، نهال) به کار گرفته شده است. ورود صنعت بذر و نهال به عرصه رقابت آزاد، موجب سرمایه‌گذاری وسیع در این رشته گردیده است که نتیجه آن افزایش تنوع ارقام مورد نیاز کشاورزان، بالارفتن قدرت انتخاب آنان و افزایش کمی و کیفی محصولات کشاورزی بوده است. چنین استنباط می‌شود که انعطاف شرکت‌های خصوصی در مقابل تقاضای بازار داخلی و جهانی و تحولات اجتماعی و اقتصادی، سمت و سوی تحقیقات را به سرعت اصلاح و منطبق با این تقاضا می‌سازد، در حالی که این انعطاف‌پذیری در بخش دولتی چندان مقدور نیست.

شرایط اولیه ایجاد ارقام گیاهی پر محصول و سازگار این است که دولت‌ها شبکه قانونی و سیاست‌گذاری درست را برای موفقیت بخش خصوصی در تهیه، تولید و بازاریابی بذر فراهم نمایند. از اهداف برنامه پنج‌ساله چهارم توسعه کشور که در ارتباط با توسعه زیرساخت‌های علوم از جمله کشاورزی بوده است، توانایی پاسخگویی مراکز علمی، پژوهشی و آموزشی به نیازهای اجرایی کشور و همچنین گسترش نقش بخش خصوصی و تعاونی در این قلمرو بوده است. به موجب ماده ۶ قانون ثبت ارقام گیاهی و کنترل و گواهی بذر و نهال، سند ملی بذر و نهال و آیین‌نامه اجرائی برگرفته از قانون بذر و نهال تهیه و تنظیم شد که بر اساس آن دولت، سازمان‌ها و مؤسسات ذیربط متعهد شدند که تمهیدات و تسهیلات لازم را برای فعالیت‌های بخش غیردولتی در جهت سرمایه‌گذاری در زمینه اصلاح ارقام، تولید، تکثیر، فرآوری، کنترل و نظارت، عرضه و صادرات بذر، نهال و یا مواد رویشی قابل تکثیر را برای اشخاص حقیقی و یا حقوقی که واجد صلاحیت‌های فنی لازم هستند فراهم آورند. در شرایط اقتصادی باز و پیشرو، بخش‌های خصوصی، مطالبات صنفی، حقوقی و حتی سیاسی خود را به صورت متمرکز و همگرا که تشکل صنفی نامیده می‌شود، دنبال می‌نمایند. تشکل صنفی بسته به ماهیت خود می‌تواند به صورت انجمن، اتاق، اتحادیه و ... باشد.

تشکل‌های صنفی فعال در صنعت بذر هستند با درک صحیح شرایط سیاسی، اجتماعی و اقتصادی حاکم بر فعالیت صنفی آنها، ضمن سرمایه‌گذاری مشترک در آن دسته از فعالیت‌ها که به تنهایی قادر به فعالیت نیستند، در سایر فعالیت‌ها نیز با ایجاد فضای رقابتی عادلانه، به پایداری فعالیت جمعی خود اهتمام داشته باشند.

وضعیت فعلی تشکل‌های صنفی بذر در ایران

تجربیات مختلف در کشور برای ایجاد تشکل صنفی در زمینه‌های

مختلف تولید و تجارت بذر حاکی از آن است که به دلایل مختلف این تشکل‌ها نتوانسته‌اند انتظارات اعضای خود و کشاورزان را به طور قابل قبولی برآورده نموده؛ ضمن ایجاد انشقاق و تشتت در برخی، به سکون برخی دیگر انجامیده است. متأسفانه در کشورمان، تشکل صنفی فراگیری که در صنعت بذر بتواند تمام بازیگران و دست‌اندرکاران این صنعت را پوشش دهد وجود ندارد؛ در گذشته برخی از تولیدکنندگان بذر محصولات کشاورزی مختلف حسب نیاز و احتیاج خود، اقدام به تشکیل انجمن یا اتحادیه صنفی مرتبط با محصول مورد نظر برای تولید بذر نمودند تا بتوانند از این طریق قدرت چانه‌زنی و مطالبه‌گری خود را در مقابل بخش دولتی و حاکمیت افزایش دهند. در این فرصت به مهم‌ترین این انجمن‌ها و تشکل‌های صنفی اشاره می‌نمایم.

بزرگترین تشکل صنفی موجود در صنعت بذر کشور، انجمن صنفی تولیدکنندگان بذر اصلاح شده است که با موضوع تولید بذر گندم و جو در سال ۱۳۸۷ تشکیل شد و با داشتن بیش از ۱۶۰ عضو حقیقی و حقوقی، شاید بتوان این انجمن را بزرگترین تشکل صنفی صنعت بذر کشور تلقی نمود. تولیدکنندگان بذر گندم و جو به سفارش دولت محصول بذری خود را تولید می‌کنند و بر اساس برنامه ابلاغی دولت اقدام به فروش می‌نمایند و در نهایت قسمتی از هزینه تمام شده بذر تولیدی به عنوان یارانه از سوی دولت متقبل می‌گردد. با توجه به موارد ذکر شده انجمن صنفی تولیدکنندگان بذر اصلاح شده که مخصوص تولیدکنندگان بذر غلات است بیشترین ارتباط را با بخش‌های دولتی داشته و شاید به عنوان یک تشکل صنفی مؤثرترین پیگیری و و حل مشکلات اعضای صنف خود را انجام داده است.

کانون تولیدکنندگان سیب زمینی بذری ایران شاید یکی از قدیمی‌ترین تشکل‌های صنفی صنعت بذر کشور باشد که در سال ۱۳۷۸ و با همت معاون وقت زراعت وزارت کشاورزی تشکیل شد و هدف از تشکیل آن به نوعی ساماندهی تولید بذر سیب زمینی در کشور بود. کانون تولیدکنندگان سیب زمینی بذری در دو دهه حدود دو دهه فعالیت صنفی خود توانسته است که برای ساماندهی تولید بذر سیب زمینی در داخل کشور و همچنین واردات بذر از خارج، تأثیرات مثبتی را در تولید محصول مهم سیب‌زمینی کشور انجام دهد.

تولید بذر ذرت در کشور تا پیش از سال ۱۳۷۶، اختصاصاً در دو کشت صنعت دولتی مغان و پارس تولید می‌شد. با حمایت‌های وزارت کشاورزی وقت و از سال ۱۳۷۶ بخش خصوصی وارد عرصه تولید بذر ذرت هیبرید کشور شد و از آنجایی که بیش از ۹۰ درصد تولید بذر این محصول در منطقه مغان استان اردبیل تولید می‌شد، تشکل صنفی تحت نام انجمن صنفی کارفرمایی تولیدکنندگان بذر ذرت پارس آباد و بیله‌سوار تشکیل شد و مانند بقیه تشکل‌های

صنفی موجود در صنعت بذر، هدف از تشکیل این انجمن ایجاد وحدت رویه در اتخاذ سیاست‌های تولیدی و مهم‌تر از آن تنظیم بازار برای محصولات بذری از قبیل سطح زیرکشت تولید بذر و همچنین قیمت‌گذاری محصول تولیدی بود که متأسفانه به دلایلی که بسیاری از تولیدکنندگان جدید بدون پشتوانه فنی در سال‌های میانی دهه هشتاد وارد تولید بذر شدند، این تشکل صنفی کم‌رنگ شد و اخیراً با ساماندهی تولیدکنندگان بذر ذرت به نوعی احیا شده و سعی در پیگیری مطالبات صنفی خود را دارد.

دو تشکل صنفی دیگری که مولود تغییر شرایط اقتصادی در کشور در سال‌های پایانی دهه هشتاد شمسی بودند و در ذیل اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران تشکیل شدند شامل: انجمن صنفی تولیدکنندگان بذر اصلاح شده و همچنین انجمن صنفی واردکنندگان بذر اصلاح شده بود. متأسفانه از زمان تأسیس انجمن صنفی تولیدکنندگان بذر اصلاح شده، فعالیت‌ها به جز انتخاب هیئت مدیره نداشته و عملاً بی‌تأثیر در فعالیت‌های صنعت بذر کشور بوده است ولی انجمن صنفی واردکنندگان بذر اصلاح شده که هسته اصلی آن واردکنندگان بذر سبزی و صیفی هستند، توانسته است نقش مؤثر و فعالی در حل و فصل مطالبات صنفی اعضای خود داشته باشد؛ هرچند این انجمن تاکنون نتوانسته است به صورت فراگیر کلیه شرکت‌های واردکننده بذر محصولات دیگر مانند بذر چغندر قند و بذر سیب‌زمینی را به عضویت انجمن صنفی خود تشویق و ترغیب نماید.

در ادامه نوشتار، به ساختارهای موجود تشکل‌های صنفی صنعت بذر چند کشور دنیا اشاره شده و در انتها به صورت اجمالی سعی خواهد شد با بهره‌گیری از تجربیات و ساختار تشکل‌های صنفی صنعت بذر دنیا، برای بهتر و فعال شدن تشکل‌های بذری کشور، پیشنهادهای را ارائه نمود.

بلغارستان

انجمن صنعت بذر کشور بلغارستان^۱ تشکیلاتی غیردولتی است است که برای پیگیری اهداف تجاری بخش‌های خصوصی فعال در صنعت بذر این کشور به وجود آمده است. انجمن صنعت بذر بلغارستان عضو اتحادیه بذر اروپا بوده و تلاش در جاری‌سازی قوانین و مقررات اتحادیه بذر اروپا را در کشور بلغارستان دنبال می‌کند که این قوانین و مقررات شامل ثبت رقم، گواهی بذر، بهداشت گیاهی،

هزار کشاورز پیمانکار بذری و در بیش از ۱۹۵ هزار هکتار مزرعه تولید بذر صورت می‌گیرد که با توجه به ماهیت گیاه، در اقصی نقاط کشور ایتالیا پراکنده هستند. با توجه به روند رو به رشد تولید محصولات کشاورزی ارگانیک در ایتالیا و اتحادیه اروپا، صدور گواهی برای بذر ارگانیک در کشور ایتالیا بر عهده انجمن بذر ایتالیا گذارده شده است.

مجارستان

انجمن بذر مجارستان^۶ با توجه به نیاز به ایجاد بستری رقابتی و به دور از تنگنای بازار بذر، در سال ۱۹۹۳ تشکیل شد. از اهداف اولیه این انجمن می‌توان به هماهنگی نیازها و علایق بازیگران اصلی صنعت بذر (به‌نژادگران، فروشندگان، تولیدکنندگان و فرآوری‌کنندگان بذر) و افزایش قدرت چانه‌زنی اعضای انجمن در مقابل نهادهای حاکمیتی (مانند پارلمان و وزارت کشاورزی و سازمان‌های وابسته به آن) اشاره نمود. این انجمن با ارائه پیشنهادات مکتوب خود، حتی در فرآیند قانون‌گذاری مشارکت می‌نماید.

انجمن بذر مجارستان تشکل صنفی غیرانتفاعی است که اعضای آن اشخاص حقیقی و یا حقوقی فعال در فعالیت‌های مختلف صنعت بذر (به‌نژادی، تولید و فرآوری بذر، تجارت و صادرات بذر) هستند و عضویت در این انجمن برای فعالیت صنعت بذر، به‌موجب قانون اجباری است. عالی‌ترین نهاد تصمیم‌سازی این انجمن، مجمع عمومی است که با حضور اعضای پیوسته رسمیت یافته و اعضای هیات مدیره را انتخاب می‌نماید. با انتخاب هیات مدیره، رئیس انجمن، مدیر اجرایی و مشاور فنی انتخاب شده و عملیات اجرایی از طریق سه کمیته: کمیته تولیدکنندگان بذر، کمیته مالکان رقم و کمیته تجار بذر عملیاتی می‌گردد.

تایلند

در سال ۱۹۸۲، «باشگاه بذری^۷» با تلاش مشترک دولت و بخش‌های خصوصی ایجاد شد تا به عنوان یک مرکز رسمی برای هماهنگی سازمان‌های مختلف دولتی، بخش خصوصی و سازمان‌های بین‌المللی در راستای توسعه صنعت بذر کشور و تولید بذرهای با کیفیت و کافی برای عرضه به کشاورزان فعالیت کند. بعداً، در سال ۱۹۹۰، آقای پتچارات وانابی^۸ به عنوان اولین رئیس باشگاه بذر پیشنهاد کرد تا این انجمن با استفاده از نام «انجمن بذرهای زراعی تایلند^۹» ادامه فعالیت دهد. در ۳۱ آگوست ۱۹۹۰، «انجمن بذرهای زراعی تایلند» به طور رسمی تأسیس شد و نقش اساسی در تبادل دانش، تخصص و تجربه برای افراد علاقه‌مند در صنعت مرتبط با بذر ایفا کرد. در تاریخ ۲۶ نوامبر ۱۹۹۲، «انجمن

ضد عفونی بذر و مبارزه علیه تولید و قاچاق بذر غیرقانونی است که بین کشورهای عضو اتحادیه اروپا در جریان است. انجمن صنعت بذر بلغارستان بر اساس شرح وظایف مصوب، تصویر یا نقشه راهی را برای خود ترسیم کرده است که شامل همکاری با تشکیلات مشابه در سطح ملی و سطح بین‌المللی برای تقویت علایق و نیازهای اعضا می‌باشد. همچنین یکی از وظایفی که بر عهده این انجمن است این که ابزارها، اطلاعات فنی و علمی و همچنین مشورت‌های قانونی را به اعضای انجمن صنعت بذر بلغارستان ارائه نمایند. در این راستا حتی انجمن اقدام به بررسی‌های مزرعه‌ای و آزمون‌های ارقام برای آن دسته از شرکت‌های عضو می‌نماید که خود به تنهایی قادر به انجام آن نبوده و یا از نظر اقتصادی مقرون به صرفه نیست. مهم‌ترین شکل ارائه خدمات فنی انجمن به اعضای خود، ارائه بسته‌های آموزشی در زمینه‌های مختلف صنعت بذر به اعضا و کارکنان آنهاست. عالی‌ترین مرجع تصمیم‌گیری انجمن صنعت بذر بلغارستان هیئت مدیره است که این هیئت مدیره توسط مجمع عمومی برای مدت ۲ سال انتخاب می‌شود و هیئت مدیره شامل رئیس و اعضا می‌باشد که رئیس از بین منتخبین مجمع عمومی و با رأی اعضای هیأت مدیره انتخاب می‌شود.

ایتالیا

انجمن بذر ایتالیا^{۱۰} سازمانی تجاری است که صنعت بذر ایتالیا را در سطح ملی تمثیل می‌نماید و شامل فعالیت‌های به‌نژادگران گیاهی و شرکت‌های تولید و عرضه بذر به‌طور انحصاری است. این انجمن در سال ۱۹۴۶ تشکیل شد و حافظ منافع و ادامه دهنده فعالیت‌های انجمنی موصوف به انجمن واردکنندگان و صادرکنندگان بذر گراس ایتالیا^{۱۱} است که در سال ۱۹۲۱ تشکیل شده بود. از اول ژانویه سال ۲۰۱۰، نام این انجمن برای یکسان‌سازی و ادغام با انجمن به‌نژادگران گیاهی ایتالیا^{۱۲} به Assosementi تغییر یافت. این انجمن عضو اتحادیه بذر اروپا (ESA) و فدراسیون بین‌المللی بذر^{۱۳} (ISF) است. اطلاع‌رسانی و به روز نگه‌داشتن اطلاعات شرکت‌های عضو نسبت به قوانین و مقررات، نوآوری‌های صنعت بذر و همچنین مباحثات بین دست‌اندرکاران صنعت بذر، از وظایف این انجمن ذکر شده است. ساختار تشکیلاتی این انجمن شامل رئیس و نایب رئیس انجمن و رؤسای گروه‌های کاری شامل: گروه به‌نژادگران گیاهی، گروه بذر غلات، گروه بذر گیاهان صنعتی، گروه بذر علوفه و گروه بذر سبزی و صیفی است. در حال حاضر ۱۴۹ شرکت عضو این انجمن هستند. فعالیت‌های شرکت‌های عضو این انجمن با همکاری بیش از ۱۵

بذرهای زراعی تایلند» به عنوان «انجمن بذر تایلند»^{۱۰} (SAT) تغییر نام یافت و اساسنامه آن اصلاح شد. کمیته اجرایی متعاقباً در همان سال با یک دوره ۳ ساله تشکیل شد. اهداف انجمن بذر تایلند این موارد است:

- محلی برای تبادل دانش، تخصص و تجربیات بین اعضای علاقمند به فناوری بذر و زمینه‌های مرتبط
- مرکزی برای ایجاد و توسعه روابط بین اعضای علاقمند به فناوری بذر و زمینه‌های مرتبط
- مجموعه‌ای از ایده‌های نو برای توسعه فناوری بذر و صنعت بذر و مرکز ارائه خدمات فنی و مشاوره‌ای مرتبط با صنعت بذر
- ارائه خدمات مشاوره‌ای مرتبط با قوانین و مقررات دولت در مورد بذر
- خدمات اطلاع‌رسانی در زمینه‌های مرتبط به بخش‌های دولتی و خصوصی، اعضا و سایر افراد علاقه‌مند.

- بسترسازی برای همکاری بین سازمان‌های دولتی، شرکت‌های دولتی و بخش‌های خصوصی که در امر اصلاح نباتات، تولید بذر و تجارت بذر در سطح ملی و بین‌المللی درگیر هستند.

کمیته اجرایی انجمن بذر تایلند عالی‌ترین رده اجرایی انجمن است و موظف است تا سیاست‌ها و تدوین بودجه و نظارت بر مدیریت فعالیت‌های اجرایی و مالی را در راستای سیاست‌های کلان توافق شده پیش و مدیریت نماید. تعداد اعضای کمیته اجرایی نباید از ۱۵ نفر کمتر و بیش از ۳۰ نفر باشد.

مصر

انجمن صنعت بذر مصر^{۱۱} یک انجمن Egyptian Seed Industry Association

غیرانتفاعی است که به عنوان نماینده صنعت بذر کشور مصر از نیازها و خواست‌های اعضای خود حمایت نموده و این خواست‌ها را به سمع و نظر افراد مرتبط می‌رساند. هدف مهم و اصلی انجمن صنعت بذر مصر، مشارکت با همه مقامات ذی‌ربط مصر به نمایندگی از اعضای آن برای حفاظت منافع در امور مربوط به بذر، به ویژه در مورد ارتقاء قوانین و مقررات کارآمد، مؤثر و منصفانه صنعت بذر است. انجمن صنعت بذر مصر در سال ۲۰۰۶ شکل گرفت و طبق قانون شماره ۲۰۰۲/۸۴ سازمان‌های مردم‌نهاد و انجمن‌های مصر، ذیل قانون شماره ۲۶۱۸، ثبت شد.

بر اساس آئین‌نامه اجرایی، مجمع عمومی هیئت مدیره ۹ نفره را انتخاب می‌کند. هیئت مدیره سپس رئیس، معاون رئیس، خزانه‌دار، دبیر کل و ۵ عضو هیئت مدیره را انتخاب می‌کند. دوره معمول هیئت مدیره شش سال است که یک سوم از مدیران هر دو سال یک بار با انتخاب جابجا می‌شوند. هیئت مدیره کلیه اختیارات قانونی، قدرت

و مسئولیت اجرا و دستیابی به اهداف و سیاست‌های مصوب مجمع عمومی و اعضا را دارد. عضویت در این انجمن برای کلیه شهروندان و اشخاص ساکن مصر که فعال در تحقیقات و فناوری بذر، به‌نژادی گیاهی، تولید، بازاریابی، توزیع بذر و فعالیتهای مرتبط با محصولات و خدمات محصولات کشاورزی و باغی هستند، مجاز می‌باشد.

انجمن صنعت بذر مصر در کلیه امور مرتبط با تجارت بذر با تأکید بر قوانین و مقررات، اطلاع‌رسانی همگانی و ارتباطات در موضوعات به روزی که مورد نیاز صنعت بذر مصر است، فعالیت می‌نماید. یکی از نقش‌هایی که این انجمن در سال‌های اخیر بازی کرده است، گفتگو و چانه‌زنی با بخش‌های مختلف دولتی در راستای تغییر قوانین و مقررات صنعت بذر مصر است تا این بخش بتواند به طور چالاک و مؤثرتری نقش مؤثر در بخش کشاورزی مصر و جامعه بین‌المللی بازی نماید.

هند

چشم انداز فعالیت انجمن ملی

بذر هند^{۱۲} ایجاد «صنعت بذری پویا،

مبتکرانه، بین‌المللی، رقابتی و تحقیقاتی با کارایی بالا است که بذرهای باکیفیت و مواد تکثیری مورد نیاز کشاورزان را فراهم نموده و از این طریق به طور قابل توجهی در رشد پایدار کشاورزی هند کمک می‌کند». این انجمن همچنین در تلاش برای استفاده مسئولانه از بیوتکنولوژی برای نوسازی کشاورزی هند و تقویت معیشت کشاورزان هندی است. افزایش آگاهی عمومی در مورد بیوتکنولوژی گیاهان زراعی در بین بسیاری از ذی‌نفعان، ارتقاء فن‌آوری و گفتگوی مستمر با دستگاه‌های حاکمیتی برای ایجاد یک سیستم نظارتی شفاف، عادلانه و منصفانه، از دیگر فعالیت‌های انجمن ملی بذر هند است. اهداف کلی زیر برای فعالیت انجمن ملی بذر هند عنوان شده است:

- ایجاد بستر قانونی برای فعالیت صنعت بذر هند
- ایجاد تعامل بهتر و فراهم کردن فرصت‌های شغلی در بین ذی‌نفعان انجمن
- برگزاری جلسات و تعامل بین بخش دولتی و خصوصی برای بحث در مورد مسائل مشترک
- تسهیل‌گری برای همکاری‌های مشترک بخش‌های دولتی و خصوصی
- شورای قانون‌گذاری^{۱۳} عالی‌ترین مرجع تصمیم‌سازی و تصمیم‌گیری در انجمن ملی بذر هند است که رئیس، نایب رئیس، خزانه‌دار و سایر اعضای اجرائی انجمن را انتخاب کرده و با رأی مجمع

عمومی اعضای این شورا انتخاب می‌شوند.

استرالیا

فدراسیون بذر استرالیا^{۱۴} بالاترین تشکیلات صنعت بذر استرالیا در سطح محلی، ایالتی، ملی و بین‌المللی است. این فدراسیون همچنین اعضای خود را در سطح بین‌المللی به عنوان عضو فدراسیون بین‌المللی بذر و انجمن بذر آسیا و اقیانوسیه نمایندگی می‌کند. فدراسیون بذر استرالیا در تلاش است تا با انتقال مفاهیم پایداری، رهبری، همگرایی و همکاری به اعضای خود در مورد موضوعات کلیدی جهانی از جمله سازگاری با تغییر اقلیم، امنیت غذایی در جهان، تحولات فناوری، تجارت و خدمات مبتنی بر بازار؛ رشد و بهره‌وری را به کشاورزی استرالیا و دنیا ارائه نماید. هدف کلی این فدراسیون صنعت بذری است که قادر باشد منشأ بهره‌وری و پایداری در کشاورزی استرالیا و دنیا باشد. مأموریت اصلی این فدراسیون این است تا با به کارگیری ابزار رهبری، همگرایی و همکاری نسبت به حفظ و حمایت از پایداری اعضا و صنعتی که نماینده آن‌هاست، اقدام بنماید.

خدماتی که فدراسیون بذر استرالیا به ذی‌نفعان خود ارائه می‌کند شامل: خدمات آموزشی از قبیل برگزاری دوره‌های آموزشی، خدمات پژوهشی، تسهیل‌گری حضور اعضا در دوره‌های آموزشی و کارورزی بین‌المللی و تربیت نیروی فنی جوان برای شرکت‌های بذر؛ قدرت فدراسیون و اثربخشی عضویت، که این مهم با پیگیری نیازهای اعضا، حل مشکلات آنها، چانه‌زنی با سازمان‌های دولتی و دریافت اختیارات بیشتر حاصل می‌گردد؛ آزادی عمل، که با بهبود مشاغل و روابط با ذی‌نفعان اصلی و ارگان‌های صنعت بذر و بهبود محیط عملیاتی صنعت بذر حاصل می‌گردد و همچنین تقویت ارزش صداقت، حسن شهرت و کارایی در بین اعضا؛ پایداری مالی، از طریق تمرکز بیشتر بر روی تخصیص منابع مالی، برنامه‌های عملیاتی و شاخص‌های عملکردی خواهد بود، افزایش قدرت مالی فدراسیون از طریق جلب حمایت بیشتر شرکت‌ها، ارائه خدمات نوین و ایجاد اتحادهای استراتژیک با سایر سازمان‌ها حاصل می‌شود.

اروگوئه

انجمن مدنی حمایت از تولیدکنندگان بذر اروگوئه^{۱۵} در سال ۱۹۹۴ به عنوان یک گروه خصوصی و غیرانتفاعی که توسط تولیدکنندگان عمده بذر محصولات گیاهی تشکیل شده است، تأسیس شد. در حال حاضر این انجمن بیش از ۴۰ عضو دارد، که شامل شرکت‌های ملی (اشخاص حقیقی، حقوقی و تعاونی‌ها) و شرکت‌های چندملیتی

می‌باشد. مأموریت اصلی این انجمن تضمین حقوق تولیدکنندگان رقم و بذر، مشارکت در توسعه بازار بذر ارقام حمایت شده و طراحی و اجرای اقدامات متناسب با نیازها و انتظارات ذی‌نفعان به ویژه مربوط به مالکیت معنوی ارقام متعلق به آن‌ها می‌باشد.

در عین حال، از توسعه همکاری ذی‌نفعان صنعت بذر با نهادها و سازمان‌های دولتی که نماینده بخش‌های مختلف تولید محصولات کشاورزی هستند، حمایت می‌کند. این انجمن در تلاش است تا با به رسمیت شناختن و تضمین این حقوق، باعث رشد بیشتر تولید رقم و بذره‌های جدید شده و سود بیشتری را نصیب تولیدکننده و کشور نماید. هیات مدیره بالاترین رده اجرایی انجمن است که اعضای آن از طریق رای ذی‌نفعان در مجمع عمومی انتخاب می‌شوند و رئیس انجمن از بین اعضای هیات مدیره انتخاب می‌گردد.

یونان

انجمن تجارت بذر یونان^{۱۶} در سال ۱۹۸۳ تشکیل شد. این انجمن، شرکت‌ها، صنایع و افرادی را که در زمینه تولید، تجارت، صادرات و واردات بذر فعال هستند را نمایندگی می‌کند. هدف این انجمن ارائه تصویری درست از صنایع پیشرو بذر در سطح ملی و بین‌المللی بوده و سعی دارد اقتصاد کشاورزی را همانند توریسم و حمل و نقل، به یکی از ستون‌های اصلی اقتصاد یونان تبدیل نماید.

مأموریت‌های این انجمن عبارتست از:

- دسترسی شرکت‌های بذر یونان را به فناوری‌های نوین بذر تسهیل و ترویج نماید

- به عنوان نماینده صنعت بذر یونان فعالیت و راهبری نماید

- به نمایندگی از اعضای انجمن، تصویر و توانمندی‌های صنعت بذر یونان را تبلیغ نماید

- برای ارتقای ارزش افزوده بخش کشاورزی، اعضای انجمن بایستی به طور پیوسته و کافی بذره‌های باکیفیت گواهی‌شده را در اختیار کشاورزان قرار دهند.

اعضای این انجمن که در حال حاضر بیش از ۴۰ شرکت هستند، نه تنها شرکت‌هایی که در داخل یونان فعالیت می‌نمایند بلکه آنهایی را نیز که در سایر کشورها فعالیت دارند، نیز شامل می‌شود. این انجمن به نمایندگی از اعضای خود، عضو اتحادیه بذر اروپا و همچنین فدراسیون جهانی بذر است.

عالی‌ترین مرجع تصمیم‌گیری انجمن، هیات مدیره است که در ذیل هیات مدیره، گروه‌های کاری دائمی و کمیته‌های موضوعی قرار دارند؛ تصمیمات هیات مدیره و مصوبات گروه‌های کاری و کمیته‌ها، از طریق دبیرخانه اجرایی، عملیاتی می‌گردد.

فرانسه

انجمن بذر فرانسه^{۱۷} انجمنی تجاری است که در مارس سال ۲۰۰۹ میلادی تشکیل گردید که متشکل از شرکت های

بذری و به‌نژادی است که در فرانسه یا سایر نقاط دنیا فعالیت می‌نمایند. ۱۳۵ شرکت عضو این انجمن هستند که در سه رده شرکت‌های به‌نژادی، شرکت‌های تولید بذر و شرکت‌های تجاری بذر قرار دارند. قبلاً شرکت‌های بذری فرانسه با توجه به موضوع فعالیتشان عضو شش انجمن یا فدراسیون بودند که با تشکیل انجمن بذر فرانسه، به‌طور مجتمع تحت پوشش این انجمن قرار گرفتند. شش انجمن یا فدراسیون قبلی عبارت بودند از: غلات و حبوبات (AFSA)، گیاهان علوفه‌ای و علوفه‌های مرتعی (FFSFG)، گیاهان زینتی و سبزی و صیفی (FNPS)، دانه‌های روغنی (OLEOSEM)، ذرت (SEPROMA) و چغندر قند و گیاهان ریشه‌ای (SPFGB).

چارچوب فعالیت انجمن بذر فرانسه مشتمل بر ۴ قطب و شش بخش فنی است که زیر نظر هیات مدیره منتخب مجمع عمومی فعالیت می‌نمایند. قطب‌های انجمن شامل به‌نژادی، تولید و بازاریابی، ارتباطات و انتشارات و اداری مالی است. همچنین بخش‌های فنی شش‌گانه عبارتند از: غلات، گیاهان زینتی و سبزی، چغندر قند و سایر گیاهان ریشه‌ای، ذرت و سورگوم، گیاهان روغنی و گیاهان علوفه‌ای و مرتعی.

هیات مدیره تیمی چهارنفره است که شامل رئیس، نایب رئیس، دبیر و خزانه‌دار هستند.

ماموریت‌های زیر برای انجمن بذر فرانسه پیش‌بینی شده است:

- نمایندگی و پیگیری علایق و انتظارات اعضا نزد مجامع ملی و بین‌المللی.
- پیشنهادات اجرایی انجمن را به دستگاه‌های دولتی و احزاب ارائه نموده و تا تحقق این پیشنهادات، موارد را پیگیری نماید.
- مواضع خود را بر اساس مباحث و گفتگوهای بین متخصصین امر و همچنین مطالعات و آنالیزهای فنی اتخاذ نماید.
- با همه زنجیره‌های تامین مواد غذایی و کشاورزی فرانسه، هماهنگی و همکاری تنگاتنگی داشته باشد.

نتیجه‌گیری و جمع‌بندی

بررسی تشکیلات صنفی مربوط به صنعت بذر کشورهای مختلف دنیا (که سعی شده بود تا تنوعی از کشورهای با وضعیت اقتصادی و کشاورزی مختلف انتخاب شوند) حاکی از آن است که رمز اصلی موفقیت این تشکل‌ها در فراگیری (شمولیت کلیه ذی‌نفعان صنعت بذر) و داشتن پشتوانه قانونی برای تشکیل و اداره تشکل صنفی است؛

دو موردی که در صنعت بذر ایران از داشتن آنها محروم هستیم، لذا پیشنهاد می‌گردد با حمایت بخش‌های مختلف دولتی و حاکمیتی و فراخوان از کلیه تشکل‌های صنفی مرتبط با بذر، بستر لازم برای ایجاد تشکل صنفی فراگیر بذر فراهم شده و همزمان بستر قانونی لازم از طریق مجلس شورای اسلامی یا حداقل هیات وزیران برای ایجاد ظرفیت قانونی لازم، فراهم شود.

پی‌نوشت

- 1-Bulgaria Seed Industry Association
- 2- Italian Seed Association (Assoementi)
- 3- Italian Association of Importers Exporters grass seed
- 4- Italian Association of breeders of plant varieties (Assoseme)
- 5- International Seed Federation
- 6- Szakmaközi Szervezet és Terméktanács
- 7- Seed Club
- 8- Petcharat Wannapee
- 9- The Crop Seed Association of Thailand
- 10- The Seed Association of Thailand (SAT)
- 11-The Egyptian Seed Industry Association (ESIA)
- 12- National Seed Association of India (NSAI)
- 13- Governing Council
- 14- Australian Seed Federation (ASF)
- 15- Asociación Civil Uruguay para la Protección de los Obtentores Vegetales (URUPOV)
- 16- Greek Seed Trade Association (EEPES)
- 17- Union Française des Semenciers (UFS)

منابع

- مبصر، صمد، ۱۳۹۷، نقش تشکل‌های صنفی در توسعه صنعت بذر، فصلنامه ثبت و گواهی بذر و نهال، سال چهارم، شماره ۳ و ۴، صفحه ۳ الی ۷. مؤسسه تحقیقات ثبت و گواهی بذر و نهال
- وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی، آئین‌نامه چگونگی تشکیل حدود وظایف و اختیارات و نحوه عملکرد انجمن‌های صنفی و کانون‌های مربوط، <https://tashakolha.mcls.gov.ir/fa/filepool/1699>

- Asociación Civil Uruguay para la Protección de los Obtentores Vegetales, <http://www.urupov.org.uy/sitio/html/objetivos>
- Australian Seed Federation, <https://www.asf.asn.au/about/#ASF-Mission>
- Bulgarian Seed Industry Association, <https://bgsia.eu/en/objectives/activity/>
- Egyptian Seed Trade Association, http://esia-eg.com/pages.php?&page_id=3
- French Seed Association, <https://www.ufs-semenciers.org/accueil-2/who-we-are/>
- Greek Seed Trade Association, <http://www.sepy.gr/index.php/en/about-us/about-us>
- Hungarian Seed Association, <http://www.vsz.hu/en/hungarian-seed-association/introduction-of-hungarian-seed-association-1.html>
- Italian Seed Association, <http://www.sementi.it/chi-siamo>
- National Seed Association of India, <https://nsai.co.in/objectives.php>
- The Seed Association of Thailand, http://seed.or.th/english/eng_intro.htm